

TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER EKONOMETRİK BİR ANALİZ

Süleyman Demirel Üniversitesi

Berk KUŞÇI
Hatice TOPSAKAL
Şeyma Ruken BAĞLAN
Muhammed Mustafa MUSLU

TURİZM;

Gezip görmek, dinlenebilmek ve eğlenilebilmek gibi hedeflerle bir noktadan diğere noktaya kadar yaptığımız seyahattir.

İSTATİSTİKLER

Amacımız Türkiye özelinde turizm talebini etkileyen ekonomik, sosyal, politik, yasal ve psikolojik unsurların açık bir şekilde ortaya konulması ve turizm sektöründe küresel tehditlerin turizm pazarına olan etkisini ortaya koymaktır.

Belli bir dönemde tekrarlanan gözlemlerin bir araya gelmesinden oluşan ve daha fazla gözlem sayısı ile çalışma olanağı sağlayan panel veri, çalışılan konu ile daha fazla bilgi sağladığı için Eviews8 ve Gauss10 programları kullanılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR

Ülkeler	Turist Sayısı	Toplamdaki Oran (%)	Ülkeler	Turist Sayısı	Toplamdaki Oran (%)
Almanya	5.250.036	14,25	Belçika	660.857	1,79
Rusya Fed.	4.479.049	12,16	Azerbaycan	677.684	1,84
İngiltere	2.690.360	7,30	Ukrayna	657.051	1,78
Gürcistan	1.855.289	5,04	Avusturya	512.339	1,39
Bulgaristan	1.693.591	4,60	Polonya	510.569	1,39
İran	1.590.664	4,32	Kazakistan	437.971	1,19
Hollanda	1.393.730	3,78	Romanya	426.585	1,16
Fransa	1.037.152	2,82	Danimarka	408.287	1,11
İrak	857.246	2,33	İsviçre	394.458	1,07
Yunanistan	830.841	2,26	S.Arabistan	341.786	0,93
A.B.D.	794.917	2,16	Norveç	326.292	0,89
İtalya	697.360	1,89	İspanya	283.926	0,77
İsveç	667.551	1,81	Toplam		80,01

Türkiye'nin turizm talebinden aldığı en büyük pay 2019 yılında gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2019 yılında ki turizm geliri 34.5 milyar dolar, toplam turist sayısı ise 51.7 milyon kişi olarak ölçülmüştür.

Bağımsız Değişkenler	Fixed Effects Estimates Parametre	Pesaran(2006) CCE Mean Group Parametre	Pesaran(2006) CCE Pooled Estimates Parametre
$\ln TRHAR$	0,180195 (0,084034)	0,11206 (0,23093)	0,097339 (0,09615)
$\ln RDK$	-0,224430 (0,170997)	-0,38173 (0,16534)	-0,89802 (0,307445)
$\ln GDP$	0,737322 (0,120897)	1,62071 (0,52639)	1,160493 (0,302442)
$\ln CPI$	0,328758 (0,051329)	-1,24185 (0,67941)	-0,151 (0,186785)
$\ln PSI$	-0,030740 (0,010038)	0,11586 (0,09371)	0,005391 (0,039929)

0 içindeki değerler parametrenin standart hatalarına temsil etmektedir.

Türkiye'nin turist başına elde ettiği gelirin dünya ortalaması olan 1150 dolardan düşük olmasının bir sonucu olarak; Türkiye 2014 yılı itibariyle en çok turist kabul eden ülke sıralamasında 6.sırada yer alırken, en çok turizm geliri elde eden ülke sıralamasında 12.sırada yer almaktadır. Çalışmada, gelir ile beraber fiyat ve döviz kuru değişkenlerinin de turizm talebini etkileyen faktörler arasında ön plana çıktığı görülmektedir.

- BALTAĞI, B. H. (2005), Econometric Analysis of Panel Data
- BAHAR O. ve KOZAK M. (2015), Turizm Ekonomisi, Ankara: Detay Yayıncılık.
- ÇOBAN, O. ve ÖZCAN C. C. (2013), "Türkiye'de Turizm Gelirleri-Ekonomik Büyüme İlişkisi: Nedensellik Analizi (1963-2010)", Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi

